

2.2017

Sveriges teckenspråkstolkars förenings medlemstidning

TOLKTRYCKET

Ergonomi
för tolkar
s.4

Årsmöte i Danmark

När det blir fel i tolktjänsten

Att skapa förtroende som teckenspråkstolk

Professionellt yrkesutbyte mellan Danmark och Sverige s.10

Praktik för studenterna på Stockholms universitet s.12

Fyra tolkutbildningar på folkhögskola läggs ner s.16-19

Vi behöver bli bättre på att stötta varandra

I förra numret av Tolktrycket hade vi med en artikel av Kate Block där hon retoriskt ställde frågan: "När blev det accepterat att kritisera sina kollegor?". Jag tror att många med mig känner sig träffade av den formuleringen och att detta är något som av och till hindrar oss från att utvecklas som tolkar. Dels tror jag att vi hindras genom att vi rent allmänt vågar mindre och begränsar oss själva av rädsla för vad andra skall säga. Vi fattar inte de där besluten som magkänslan säger oss är det riktiga av rädsla för att bli missförstådda och kanske kritiserade.

Men ibland blir det mer än bara halvt tveksamt fel. Ibland gör vi direkta övertramp. Trots de bästa intentioner gör vi ibland snedsteg och misstag som inte handlar om svag is, osäkerhet eller gråzoner. Ibland handlar det om uppenbara fel som vi behöver erkänna, ta ansvar för och lära oss av. Ofta handlar det om att vi som tolkar faktiskt inte får de förutsättningar vi behöver för att kunna utföra ett bra jobb i varje enskilt tolkuppdrag. Inom såväl den privata som den offentliga sektorn ser vi att det finns ett tryck på oss tolkar att vara mer effektiva. Ordet effektiv betyder nästan alltid att tolka fler timmar per vecka, eller att åka endast en tolk när det är faktiskt behövs vara två. Och det är här vi behöver vara goda kollegor. Det är här vi behöver vara ett stöd för varandra att våga stå upp för det vi vet är rätt.

När vi som kår blir pressade att var mer effektiva ökar risken för misstag. Oavsett om det handlar om

landstingets/regionens budget eller de upphandlade bolagens ekonomi så är det till sist vi på fältet som drabbas. Och ja, såklart, i förlängningen de vi jobbar för. När pressen leder till att vi som tolkar tvingas tumma på arbetsvillkor eller tvingas jobba i situationer där vi vet att vi hade kunnat göra ett bättre jobb om vi bara fått bättre förutsättningar, ja då kan det hända att vi begår misstag.

Det finns aldrig någon poäng att ställa sig vid sidan om och peka finger åt våra kollegor, även om vi lätt hamnar där när pressen uppifrån ökar. Det hjälper ingen att skuldbelägga varandra eller leta fel, det som istället hjälper oss framåt som yrkeskår är att vara goda kollegor som av välvilja om varandra och vårt yrke öppet pratar om hur vi kan bli bättre och kräva det vi behöver för att kunna göra ett bra jobb. I detta nummer har vi med en artikel som handlar om hur processerna ser ut när något blir fel. Vi beskriver hur olika instanser hanterar en eventuell anmälan om oegentligheter. Men det vi skriver om är den rent tekniska aspekten av en sådan anmälan. Hur vi som kår väljer att lära av våra misstag kan vi aldrig lämna över på någon annan.

Vi behöver stötta varandra för att gemensamt kunna bli bättre.

Stefan Coster
Vice ordförande

TOLKTRYCKET

Sveriges teckenspråkstolkars medlemstidning

Mejl: tolktrycket@sttf.org

Ansvarig utgivare: Märta Bergström

Layout: Stefan Coster

Medverkande detta nummer: Stefan

Coster, Marie Edholm, Johanna

Alesmark, Elin Holm, Märta Bergström,

Elisabeth Tellenbach, Ivar Wästhed, Åsa

Byléhn, Jonathan Giertta, Pia Sterby,

Timothy Källsten, Måridjá Pirak Sikku,

Maria Thorell, Alva Rosengren-Blom,

Carola Axelsson, Eva Sunqvist Dahne och

Wing Butler.

Trycks hos: Myrans tryckeri

Nummer 97 sedan start

Redaktion:

Brita Wideberg

Ivar Wästhed

Johanna Alesmark

Marie Edholm

Louise Schylander

Alva Rosengren-Blom

Stefan Coster

Annonsera i tolktrycket

1/1-sida 3.750 kr

2/3-sida 2.800 kr

1/2-sida 2.350 kr

1/3-sida 1.700 kr

1/4-sida 1400 kr

1/8-sida 950 kr

Vid köp av halvsidesannonser (eller större) i tidningen ingår en veckas annonsering på sttf.org och en puff i STTF:s flöde på facebook.

STTF:s styrelse:

Märta Bergström, ordförande

Stefan Coster, vice ordförande

Angelica Grann, sekreterare

Lina Lomberg, kassör

Åsa Byléhn, medlemsansvarig

Juli af Klintberg, projektsamordnare

Mina Lilja Zwedberg, kommunikatör

sttftolk

sttftolk

**Sveriges
teckenspråkstolkars
förening (STTF)**

Bli medlem på sttf.org

Aktiva 350 kr

Stödande 200 kr

Organisation 600 kr

Endast prenumeration 600 kr

Extra nummer (för pren.) 350 kr

Det våras för sommaren

Vårens startskott har avfyrats. Nytt liv skymtas, och i takt med de allt ljusare kvällarna känns nu sommaren inte alltför avlägsen.

Utöver den förvandling som moder natur genomgår är det mycket som upptar vår agenda, men var riktar vi vår blick? Är det vid rabatten? Vid facebookflödet? Eller i fjärran? För visst är det så på värkanten, att om man kisar och tittar riktigt, riktigt långt framför sig, så jo då. Visst ser det ut som om sommaren inte är helt på andra sidan jorden. Men sommarens intåg innebär också en del göromål. Semesterns frågetecken ska rätas ut; var, när och hur?

Drömmar och målsättningar måste pressas in till en viss tidsrymd. Under

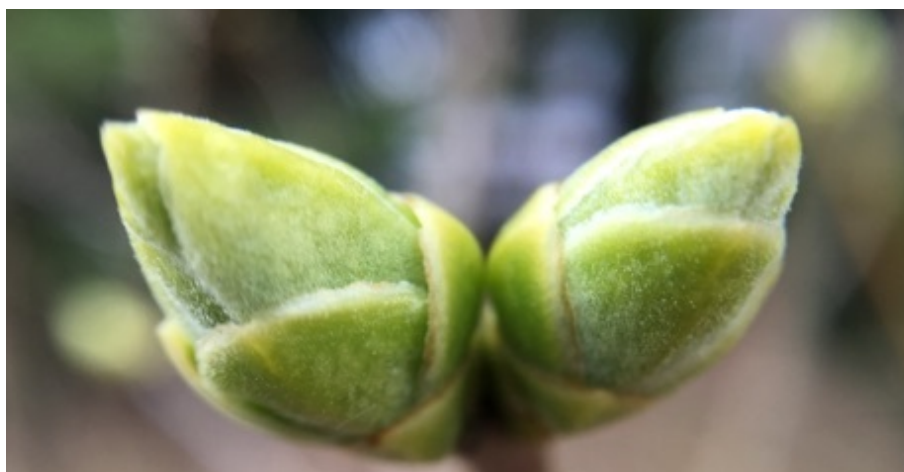

Foto: Viktor Edholm

våren kanske också en extra växel sätts in för att samla på sig tid och medel för att kunna maxa den kommande njutningen under sommarens lediga dagar. Resor, bad, grillkvällar, jordgubbar, solstolsläge, pinnglass, ljudböcker, altanbygge... och så var även denna sommar förbi.

Men, låt oss inte gå händelserna i förväg. Ägna dig själv lite omtanke och

träd åter in i ett positivt sinnelag och låt nuet få ta plats.

Med dessa rader önskar vi ge er en påminnelse, och icke att förglömma, även en uppmuntran till att ta en minut eller två till att uppskatta världens roligaste jobb!

Text: Marie Edholm och Johanna Alesmark

Öppet hus Sörmland

Vi har haft Öppet Hus på tolkcentralen där vi redovisade vårt avslutade projekt "Tolkkvalitet i Sörmland" för våra tolkanvändare. Vi hade en tydlig genomgång av alla tre delar i projektet samt fyra stationer med information kring SOS, bildtelefoni, skrivtolkning och tolkning ur barnperspektiv. Det var en mycket uppskattad eftermiddag/kväll som ledde till bra diskussioner och fint beröm från våra tolkanvändare.

Text: Elin Holm

Foto: Elin Holm

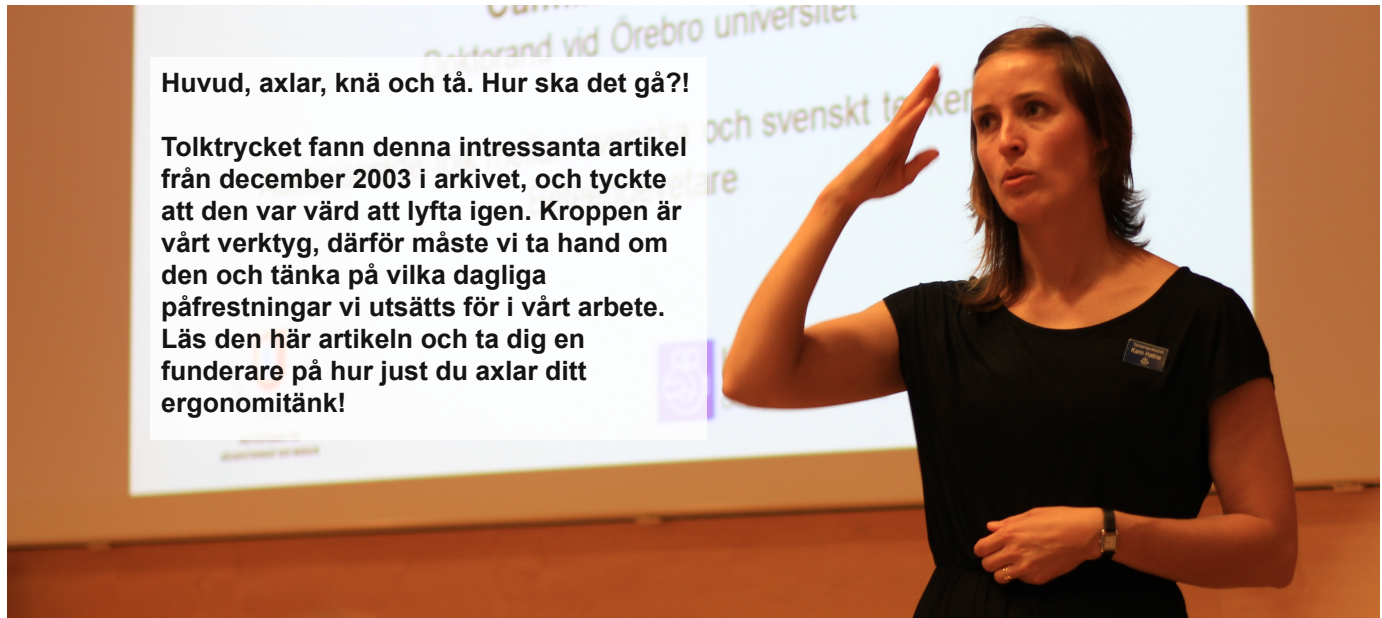

Foto: Märta Bergström

DECEMBER 2003

TOLKTRYCKET

Uppföljning av sjukgymnasternas undersökningar på Västerbottens tolkcentral

På våren 2002 gjorde två sjukgymnastelever en arbetsplatsdokumentation om Västerbottens TC, och om vad de kom fram till skrev jag om i Tolktrycket som kom ut i september 2002. Ett år senare gjorde dessa två elever sitt 10-veckors examensarbete (c-uppsats) som en uppföljning på det tidigare. Uppsatsen fick den långa titeln "Fysisk och psykosocial arbetsmiljö samt besvärskomst hos teckenspråkstolkar vid tolkcentralen i Umeå". Denna uppsats lades upp som så att vi åtta teckenspråks- och dövblindtolkar fick en dagbok att fylla i där vi skulle notera under en vecka hur mycket av arbetsdagen som vi t.ex. hade armarna över axelhöjd eller lutat huvudet i olika vinklar. Vi fyllde även i en enkät om vår hälsa och träningsvanor. Detta resulterade i en sammanställning av hur vi som grupp mår, men desto mer intressant, hur mycket av dagen som gick åt till att sitta, hålla ryggen kraftigt vriden eller göra samma fingerrörelser många gånger per minut. Det verkar som om vi sitter mest när vi tolkar och att vi rör våra fingrar och handleder väldigt mycket. Eleverna har påpekat för oss att vi ofta hamnar i ytterlägen, ett exempel är tecknet INFORMERA som man kan fundera på om det är så nyttigt för handlederna. Inom den psykosociala och fysiska arbetsmiljön upplevde vi att vi varje dag eller nå-

gon gång i veckan utsattes för ensamarbete och resor och även för ojämn arbetsmängd och arbetstakt. Men som tur var utsattes vi nästan aldrig för risker som kemiska ämnen, kyla och nattarbete.

Slutsatserna i denna studie var att vi har små chanser att påverka arbetsmiljön men att vi genom handledning och stöd kan fungera bättre. Det vi kan påverka är de krav vi ställer på oss själva och att vi lär oss hur vi fungerar i olika situationer. Den stress vi kunde känna på uppdrag kompensades av det stöd vi fick av våra kollegor och kunde därigenom mildra eventuella konsekvenser.

Eftersom det tyvärr förekommer många arbets-skador hos tolkar tycker jag att det är på tiden att det fokuseras mer på ergonomi på tolkutbildningarna. Jag har därför skickat ut båda rapporterna till alla tolkutbildningarna och hoppas att det är något de kan använda i undervisningen.

Detta är bara en kort resumé. Är ni intresserade av att veta mer är ni välkomna att kontakta mig.

Elisabeth Tellenbach

Norge i topp

Känner du dig lite smådeppig? Sverige har lämnat femteplatsen bland världens lyckligaste länder, där de nordiska länderna ligger i den absoluta toppen.

Nytt för i år är att man har lagt extra vikt vid lycka på arbetsplatsen. Om detta har någon relevans för teckenspråkstolkkyrket ska jag låta vara osagt. Danmark får nu lämna över tronen till Norge och får nöja sig med en andraplats. Sverige klarar sig fortfarande hyggligt men ramplar ner till en tiondeplats. Både Island och Finland tar sig in bland topp fem.

Professor John Helliwell vid University of British Columbia är en av de som ligger bakom rapporten och pekar på några viktiga faktorer som lyft Norrmännen. Oljeinkomsterna har

investerats i framtida generationers välbefinnande. Detta har skyddat befolkningen från skadliga svängningar i ekonomin jämfört med andra oljenationer. Höga nivåer av ömsesidigt förtroende bland befolkningen samt generositet och gott styre av landet bidrar till framgången. Redan på 90-talet började Norge investera sina oljeintäkter i en framtidsfond. Fonden är i dag en av världens största.

Lyckan har mätts i 155 länder och förutom lycka i arbetslivet har man tittat på länders BNP, medellivslängd och korruption. I den absoluta botten ligger länderna Centralafrikanska-republiken; Burundi och Tanzania.

Text: Ivar Wästhed

Topp 10 av världens lyckligaste länder:

1. Norge
2. Danmark
3. Island
4. Schweiz
5. Finland
6. Nederländerna
7. Kanada
9. Australien
10. Sverige

Källor:

Sydsvenskan och Unsdn.org

Vinster i välfärden - Vad händer?

Några minns kanske den privata skolkoncernen John Bauer som gick i konkurs för några år sedan. Skulderna uppgick till hisnande en miljard etthundrafemtio miljoner kronor. Detta (och andra händelser) har upprört många medborgare och regeringens särskilde utredare Ilmar Repalu har haft i uppdrag att utreda frågan om vinster i välfärden. Den 8 nov 2016 lämnade han sitt utredningsförslag till regeringen.

I korthet går utredningens förslag ut på att regeringen vill sätta ett vinst-tak på 7 % av investerat kapital inom vård, skola och omsorg. Den 31 oktober 2016 skrev SVT, (Sveriges Television), följande på sin webbsida: "Enligt välfärdsutredningens beräkningar skulle den föreslagna vinstbegränsningen leda till att flera miljarder kronor som idag årligen går till vinst, istället går tillbaka till verksamheten".

Vad finns det då för åsikter om vinster i välfärden ute i den så kallade "verkligheten"? Det beror förstas på vem man frågar och vilket perspektiv man har. Frågar man Svenskt Näringsliv så tycker de att det är en dålig idé. "Ingen vill investera pengar i ett företag utan att få något tillbaka. Finns ingen vinst, är det svårt att få någon att satsa pengar på en ny idé eller på ett nytt företag. Den som satsar behöver kunna utgå från att företaget går med vinst i fram-

tiden, för att det ska vara värt att ta risken. Vinsten är alltså ett incitament för både investeraren och för företagaren".

När det gäller fackföreningars inställning till vinster i välfärden så finns det olika uppfattningar. Lärarnas Riksförbund vill ha ett vinstförbud och de vill dessutom förbjuda att aktiebolag skall kunna äga en skola. Denna uppfattning har man trots att många av deras medlemmar jobbar på friskolor, vilket är intressant. Lärarnas Riksförbund tillhör SACO och är alltså ett akademikerförbund. DIK är som bekant ett tolkfack och sorteras under SACO (Sveriges Akademikers Centralorganisation).

VISION är mer positivt inställda till vinster – Så här tycker VISIONS förbundsordförande Veronica Magnusson. "VISION anser att vinster och överskott i välfärden är en förutsättning för att kunna förbättra kvaliteten och utveckla verksamheten, oavsett driftsform. Att reglera uttaget av vinst löser inte kvalitetsbrister. Det som är viktigast är att vi har schysta företag i välfärden, som erbjuder bra arbetsvillkor och bidrar till att utveckla verksamheternas kvalitet. Både privata och offentliga verksamheter ska leva upp till och ha meddelarskydd, göra kvalitetsredovisningar, delta i öppna jämförelser och vara transparenta". VISION (ett annat tolkfack) tillhör TC0 (Tjänstemännens Centralorganisation).

Wikimedia commons

Även Unionen som numera är ett tolkack tillhör TCO. VISSION har alltså en motsatt uppfattning jämfört med SACO i vinstfrågan.

Vad tycker då våra politiska partier om vinster i välfärden? Det har svängt lite fram och tillbaka. Enligt utredningsdirektivet skulle vård, skola och omsorg omfattas av vinstbegränsningar. Nu har regeringen (S och MP med stöd av V) ändrat sig. De vill börja med skolan och avvakta med övriga verksamhetsområden.

SD var tidigare för en vinstbegränsning men har nu gjort en helomvändning. Inget av Allianspartierna (M, L, C och KD) vill ha en vinstbegränsning vilket innebär att det inte finns någon parlamentarisk majoritet för detta. Allianspartierna skulle kunna rösta emot regeringens förslag på vinstbegränsningar med stöd av SD. Då finns möjligheten att försöka göra upp över blockgränserna. Ett annat alternativ är att regeringen avvaktar och gör det hela till en valfråga, vilket kan tänkas vara den mest troliga utvecklingen.

Det är alltså högst osäkert om denna utredning kommer leda till något som helst resultat. Utredningen kommer troligen inte heller att påverka tolkverksamheten inom

överskådlig tid. Vad tycker då slutligen svenska folket om vinster i välfärden? Enligt en undersökning av Sifo som publicerades i tidningen Aktuellt Fokus i nov 2016 ville 8 av 10 av de tillfrågade ha vinstbegränsningar eller ett vinstförbud. Av de moderata väljarna vill 62 procent ha en vinstbegränsning och 9 procent vill ha ett förbud.

Veronica Magnusson

Slutsatsen är att en majoritet av svenska folket vill antingen ha begränsningar eller ett förbud av vinster i välfärden oavsett vilket parti man röstar på. De politiska partierna verkar vara i otakt med sina väljare i den här frågan.

Text: Ivar Wästhed

När det blir fel

Foto: Wikimedia commons

Vad händer när vi i vårt yrke begår fel, eller när någon upplever att fel begåtts av oss? Och vilka lagar och regler gäller för oss teckenspråkstolkar när det kommer till kritan?

För alla tolkar gäller givetvis devisen att uppträda med gott omdöme och följa vår yrkeskårs etiska riktlinjer. Att enbart hålla sig på rätt sida lagen är vi nog alla överens om är långt ifrån tillräckligt. Men vad händer när det ändå sker övertramp? Hur följs det upp och vad kan konsekvenserna bli?

Kammarkollegiet

Kammarkollegiet ansvarar för auktorisering och tillsyn av auktoriserade tolkar. Inför en auktorisation gör man en sk red-barhetsprövning som bl a innefattar utdrag från Kronofogdens register, samt polisens belastnings- och misstankeregister.

Kammarkollegiet tar även emot anmälningar och klagomål som gäller auktoriserade tolkar. En anmälan kan komma från tolkanvändare, tolkar, tolkförmedlingar eller andra berörda. När en anmälan inkommit inleds en korrespondens mellan Kammarkollegiet och den/de tolkar anmälan avser samt mellan Kammarkollegiet och anmälaren. Den anmälan gäller får då möjlighet att bemöta anmälan och Kammarkollegiet försöker skapa sig en bild av vad som hänt.

Ivett Larsson på Kammarkollegiet berättar att man vid en utredning tar hänsyn till vad som omnämns i Kammarkollegiets tolkföreskrifter, men att man även tittar på fallet i stort och tar med faktorer såsom annan lagstiftning eller vad som kan anses vara lämpligt agerande för en auktoriserad tolk.

Beroende på vad som framkommer i utredningen kan Kammarkollegiet välja att varna den eller de berörda tolkar-

na eller, i sällsynta fall, häva en auktorisation. Ibland kan man komma fram till att en tolk agerat tvivelaktigt utan att ha begått ett direkt regelbrott. Då kan Kammarkollegiet istället välja att påtala detta och kommentera agerandet utan att det innebär en sanktion. När en utredning är klar meddelas såväl de berörda tolkarna som anmälaren. Kammarkollegiets resultat av sin utredning är offentlig.

Ivett Larsson

Ivett Larsson på Kammarkollegiet bedömer att det totalt på ett år inkommer ca 10-15 anmälningar som handlar om auktoriserade tolkar. Då handlar det om alla tolkspråk Kammarkollegiet har översyn över.

Tolkcentralen i Stockholm

På tolkcentralen i Stockholm tar man emot klagomål om t ex en tolkanvändare upplevt brister i tolktjänsten. Tolk-tjänsten i Stockholms läns landsting är helt upphandlat och landstinget utför ingen tolkning i egen regi, allt utförs av upphandlade bolag. Istället tar man emot och förmedlar tolkbeställningar inom området vardagstolkning.

Eventuella klagomål på Tolkcentralen, tolkar eller bolag kan antingen komma via landstingets patientnämnd eller direkt till tolkcentralen. Rutinen vid sådana fall är att en handläggare på tolkverksamheten tar kontakt med den eller de klagomålet gäller för att skapa sig en bättre bild av händelsen, berättar verksamhetschef Rigmor Hedenström.

Dessa synpunkter registreras som avvikelser och tolkcentralen är mån om att försöka skapa en dialog mellan den eller de inblandade och tolkverksamheten för att gemensamt hitta en bra lösning.

Oftast kan avvikelser hanteras genom samtal med de berörda, men i undantagsfall kan en åtgärd vara att begära in en handlingsplan från ett upphandlat bolag med en beskrivning av hur man kommer hantera en specifik fråga, i syfte att förbättra sig. I avtalen med tolkbolagen finns även ett system för vite, t ex om tolken blivit försenad eller uteblivit från uppdraget. För allvarigare misskötsel/avtalsbrott äger tolkcentralen rätt att häva avtalet. Rigmor tycker det är bra att synpunkter och klagomål kommer fram så att verksamheten kan förbättras.

Tolk – och översättarinstitutet

På Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet undervisar man tolkar i allt vad som hör tolkyrket till. En grundläggande del i utbildningen handlar om etik. Förutom de etiska frågor som kommer med själva yrket pratar man även om forskningsetik och vikten av att känna till vilka lagar och regler som finns inom det området

Elisabet Tiselius är studierektor på Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet.

- När det gäller undervisning i etik ser vi till att eleverna har kännedom om vilka föreskrifter och regler tolkar kan arbeta under. Det gäller t ex Kammarkollegiets föreskrifter, hälso- och sjukvårdslagen, patientlagen, socialtjänstlagen och rättegångsbalken, säger Elisabet Tiselius.

För att studenterna skall känna sig rustade att fatta beslut i sitt yrke behövs såväl teoretisk kunskap som praktisk erfarenhet. Hanne Skaaden beskriver i sin bok Den tvåpartiska tolken hur det finns en slags gräns mellan de regler och förordningar som gäller för tolkar respektive de beslut tolkar faktiskt fattar i det enskilda tolkuppdraget. Med ett professionellt förhållningssätt kan tolken fatta kloka beslut med stöd av såväl teoretisk som praktisk erfarenhet.

-Vi vill ge våra studenter verktyg att redan under utbildningen reflektera över etiska spörsmål. Ju mer studenterna får möjlighet att öva sig på reflektion under studietiden, desto bättre rustade är de att fortsätta utveckla sitt etiska resonemang i yrkeslivet, berättar Elisabet.

Sveriges dövas riksförbund

Det är inte vanligt att SDR får in anmälningar om direkta regelbrott eller etiska övertramp i samband med tolkuppdrag. Däremot tar man emot en del klagomål som handlar om att någon blivit nekad tolk i olika situationer, att rutiner för att bemöta önskemål om vilken tolk en person önskar inte fungerar eller att det funnits brister i bemötande eller kvalitet. SDR agerar i dessa fall som stöd och rådgivare för den eller de som upplever sig utsatta och ger tips om vart man kan vända sig för att gå vidare i ärendet.

SDR agerar som riksförbund inte i enskilda ärenden utan arbetar istället för en generell ökad medvetenhet om vilka rättigheter och möjligheter man har som tolkanvändare. SDR för också en nationell dialog kring kvalitet och rutiner med ansvariga för tolktjänsten. I de landsting och regioner där man har tolkbrukarråd kan SDR också stödja dövföreningarna och dess representanter i hur man driver ärenden på bästa sätt.

Text: Stefan Coster

Professionellt yrkesutbyte mellan Sverige och Danmark

I slutet av april tillbringade jag två dagar med min danska kollega Emilie Lykfelt på Teto.nu tolkförmedling i Köpenhamn. Vi hade länge pratat om sätt att hitta professionella erfarenhetsutbyten mellan de nordiska länderna, och under två kalla vårdagar fick jag följa med Emilie på hennes arbete i Köpenhamn.

I Köpenhamn är CFD (Center Før Døve) den klart största arbetsgivaren för teckenspråkstolkar. Men det finns ett stort antal privata tolkförmedlingar av skiftande storlek. Liksom i Sverige är tolktjänsten upphandlad och tolkförmedlingarna är på samma gång konkurrenter och samarbetspartners.

Frida Lundman blev färdig tolk i april och har arbetat i endast två veckor när Tolkskyttet träffar henne. Hon arbetar som frilans för en av förmedlingarna i Köpenhamnsområdet och är riktigt sugen på att komma ut och arbeta efter en lång utbildning. Enligt Frida finns det absolut möjligheter för nya tolkar att komma in i yrket trots allt prat om en mättad marknad.

Emilie Lykfelt arbetar sedan sju år som teckenspråkstolk i Köpenhamn. I snart fyra år har hon varit anställd på Teto som en av nio tolkar. I Danmark har döva möjlighet att själva önska såväl tolk som tolkförmedling när det kommer till arbetsmarknadstolkning och Teto.nu har därför ett stort antal återkommande uppdrag.

- Eftersom döva har rätt att önska tolk försöker vi att bilda en grupp med ett mindre antal tolkar som återkommer till samma arbetsplats under en lång tid. Det gör det lättare för oss att göra ett bra jobb när vi känner till arbetsplatsen och de anställda känner oss tolkar som

kommer, säger Emilie.

När det gäller arbetstider och hur många timmar tolkning som är lämpligt för en teckenspråkstolk har vi i Sverige har vi under lång tid pratat om 20 tim/vecka.

Givetvis är detta ett grovt mått som sällan eller aldrig stämmer på millimetern, men det är ett mått som använts under lång tid. I Danmark resonerar man på samma sätt, men använder då 25 tim/vecka. Vissa tolkförmedlingar använder 25 tim/vecka som ett absolut tak, medan vissa inte har något tak alls för hur många tolktimmar en tolk kan utföra under en vecka.

I Danmark är något man kallar hustolk ganska utbredd. Att vara hustolk innebär att man blir bokad under fasta tider och då finns till hands för de eventuella tolkningarna som kan behövas under den tiden. Som hustolk blir man en del av arbetsplatsens schema och nästan en del av personalgruppen, även om man har en annan arbetsgivare och andra yrkesvillkor än de övriga på arbetsplatsen. På vissa arbetsplatser har hustolken passerkort eller nycklar till lokalerna och kommer och går precis som vilken anställd som helst.

På blott två dagar hinner man inte lära sig speciellt mycket om någonting. Men om det är något jag tar med mig från min minipraktik i Danmark så är det att vi teckenspråkstolkar har otroligt mycket att lära av våra nordiska kollegor.

Emilie Lykfelt

Text och bild: Stefan Coster

Längst ut på ön Fyn ligger samhället Middelfart och det kurscenter där Foreningen af tegnsprogstolke, FTT, anordnade årsmöteshelg. Deras upplägg är liknande det STTF har haft de senaste åren, med årsmöte, föreläsningar, samkväm och diskussioner.

Anne Thomsen

Tolkeweekend med Foreningen af Tegnsprogstolke

STTF var inbjudna gäster, och som ni kanske har sett på vår Facebook, instagram eller i vårt twitterflöde, skickades Åsa som representant. Hon vill vara noga med att påpeka sina synnerligen haltande kunskaper i danska, (danska teckenspråket ska vi inte tala om...).

Det blev en fin och givande helg tillsammans med femtiotalet danska kollegor. Många uttryckte en önskan om ett större utbyte länderna emellan, och tog upp den fortbildning i nordiska språk, som samarrangerades i höstas, som ett toppensätt att få till ett givande men något mer informellt sammanhang att träffas. En rad mejladresser utbyttes och är någon intresserad av sådana informella -eller andra typer av- träffar är ni välkomna att kontakta styrelsen för vidare brainstorming!

Några timmar vigdes åt en sorts workshop för att hitta och prioritera FTT:s arbete kommande verksamhetsår. Ett av diskussionsområdena blev de nordiska ländernas likheter och skillnader och hur vi kan stötta varandra över landsgränserna. Mycket text blev det på vårt block som ni ser på bilden.

Under årsmötet avhandlades en motion som undertecknad berättade om i sociala medier. Den vill jag passa på att förtydliga och korrigera mig om här. Idag kan döva teckenspråkstolkare bli fullvärdiga medlemmar genom en dispens i stadgarna, denna dispens ville motionen ta bort och istället införliva i de andra kraven på godkända utbildningsalternativ.

En föreläsning på söndagen hölls av den före detta teckenspråkstolken, utbildade läraren och nyblivna experten på socialtjänsten Anne Thomsen, som hade temat professionell identitet hos teckenspråkstolkare. Jag hade hoppats på att ha fått hennes Powerpoint tills skrivandet av den här texten, men tyvärr.

Anne pratade mycket om kollegiet och hur viktigt det är att ha erfarna kollegor som kan, med Wackerhausens ord, "klappa" (berömma) och "daska" (tillrättavisa) de nya tolkarna in i yrket och kårens arbetssätt och tänk.

Dessutom hur vi har en intressant arbetssituation i jämförelse med andra grupper som vi kanske inte tar på lika stort allvar som vi borde när det gäller hur det påverkar det kollegiala och utvecklande samröret. Att vi aldrig träffas för så kallat kaffeautomat-snack, eller har en stadigvarande grupp kollegor som vi alltid jobbar med och kan ha samtal med både före och efter varje uppdrag. Detta ställer höga krav på varje tolk att själv skapa sig sin yrkesroll och att hitta förhållningssätt i sin profession.

Ett ämne jag hoppas att vi ska kunna hitta möjlighet till att ta upp även i Sverige, för jag tror att många aha-upplevelser och startpunkter till vidare yrkesutveckling kan finnas i detta tema.

Text och bild: Åsa Byléhn

Praktik för studenterna på Stockholms universitet

Under vecka 17 gör fyra av eleverna från Stockholms universitets tolkutbildning auskultationspraktik i Örebro. Här berättar de om sina tankar kring att för första gången komma ut på praktik!

Jonathan Giertha:

Vi är fyra studenter som delar på en stuga på Gustavsviks camping. Vi har en våningssäng där de två ungdomarna får bo, medan jag och den andra gamlingen delar på dubbelsängen i rummet bredvid. Det är alltid intressant att åka ut på resa med människor du tidigare bara umgåtts med på dagtid. Vi har tillbringat många timmar tillsammans på föreläsningar och övningar, men det är något helt annat att bo tillsammans på samma pyttelilla yta.

Nervöst, så känns det. Vi har haft rollspel, tränat att tolka till kameror till teckenspråk och i tolkbås till svenska, men det finns ju inget som kan jämföras med den stora läskiga verkligheten därute. Men det är ju också det läskiga som lockar, därför det är så kul.

Efter examen kommer jag troligtvis att jobba i Stockholm med omnejd. Det känns grymt nyttigt att få se Tullängens skola, Virginska skolan och alla de andra platserna man har fått platstecken för, men inte har en aning om hur de ser ut på riktigt.

Att kanske få en halv inblick i hur de flesta av mina framtida tolkanvändare tillbringar sina tonår, kanske förstå lite mer och bli lite bättre på mitt framtida jobb - jag är taggad!

Pia Sterby:

Nu när vi snart läst klart termin fyra är jag väldigt nyfiken på hur verkligheten i tolkyrket ser ut. Litteraturen avslöjar sällan den riktiga verkligheten och det kommer bli intressant att få se skillnaderna. Jag ser också fram emot att få en verklig uppfattning om professionens rammar och vad som uppfattas som innanför och utanför eller vart ramarna ens finns. Framför allt ska det bli roligt att se hur alla tolkar jobbar på sina egna sätt och hanterar olika situationer, allt ifrån val av tecken till etiska dilemman. Det finns alltid

Pia, Timothy, Máridjá och Jonathan

Timothy, Pia, Jonathan och Máridjá

något att lära och jag ser verkligen fram emot att få lära mig massor under praktikveckan.

P.S Jonathan snarkar...

Timothy Källsten:

Att det snart har gått två år på universitetet hade jag aldrig kunnat tänka mig, speciellt inom tolkning. Jag hoppade bara in på teckenspråk för nybörjare för att jag ville lära mig teckenspråk. Men hux flux är termin fyra mer än halvvägs gången, tolkningsprocessen är i full gång och auskultationsveckan i Örebro rullar på. Tankarna har gått i full fart veckorna innan praktikveckan om hur det kommer se ut, vad som kommer hända, vad jag kommer träffa för människor, och hittills har det varit helt tvärtemot vad jag tänkt mig, självklart (mestadels) på ett positivt sätt. Viljan att tolka har faktiskt ökat, medan jag innan trodde jag skulle bli mer avskräckt av allt. Men det kan troligtvis vara på grund av mina fantastiska handledare som gör ett grymt jobb och varit så välkomnande, så det återstår att se hur det blir till hösten när jag faktiskt ska ta rollen som tolk och inte som observant/auskultant.

Máridjá Pirak Sikku:

Jag hade inte särskilt mycket förkunskaper då jag klev in i föreläsningssalen den första skoldagen. Jag visste inte vad jag hade gett mig in på, då jag trodde att tolkning skulle vara en dans på rosor. Nu är det fjärde terminen, och praktikveckan är i full gång. Det är nu vi får se hur verkligheten ser ut. Det visade sig att den här dansen hade oväntat svåra steg.

24st rutor
på 25min

Recept av Maria Thorell

Chokladrutor med vaniljfillning

Deg

300g smör
5dl vetemjöl
1 dl kakao
2.5 dl socker
2 msk vaniljsocker
1 ½ tsk bakpulver

Fyllning

3 ägg
300 g philadelphiaost
1 ½ dl socker
2 tsk vanilj arom + ½ tsk vanilj pulver

Tillredning

Smält smöret.
Blanda Mjöl, socker, kakao, vaniljsocker och bakpulver. Tillsätt det smälta smöret och blanda till en smuldeg.
Tag 1/3 del av smuldegen och tryck ut den tunt i en 25x35 cm långpanna, klädd med bakplåtspapper.
Rör ihop ingredienserna till fyllingen och häll den över botten.
Strö över 2/3 delar av degsmulet och grädda mitt i ugnen i 200 grader i ca 25 min.
Låt kallna och skär den i rutor. Pudra på florsocker innan servering.
Rutorna går bra att förvara i frysen.

Isländska alltinget, Wikimedia commons

Island först i världen med jämställda löner

På internationella kvinnodagen, 8 mars, presenterade Islands regering ett förslag. Som första land i världen vill Island introducera en lag för krav på lika lön oavsett kön. Avsikten är att helt få bort lönegapet mellan män och kvinnor år 2022.

Alla arbetsplatser med fler än 25 anställda kommer tvingas skaffa en certifiering för att visa att de betalar samma lön för samma utförda arbete, oberoende av faktorer som kön, etnicitet, sexuell läggning eller nationalitet.

– Det är dags att vi gör något radikalt åt den här frågan. Jämlika rättigheter är mänskliga rättigheter, säger landets social- och jämlikhetsminister Thorsteinn Viglundsson till nyhetsbyrån AP.

Ännu finns inga detaljer kring lagförslaget tillgängliga, men det tros innebära att kravet på certifiering för lika lön för lika arbete ska bli

obligatoriskt för både den privata och den offentliga sektorn.

– Vi behöver säkerställa att män och kvinnor får samma

möjligheter på arbetsplatsen. Det är vårt ansvar att ta till alla medel för att åstadkomma detta, säger Thorsteinn Viglundsson vidare.

Island rankades 2015 som det mest jämställda landet i världen av World Economic Forum när det gäller löneskillnader mellan män och kvinnor - följt av Norge, Finland och Sverige. Landet var det andra landet i världen efter Norge med att införa kvotering av kvinnor till bolagsstyrelser. Men isländska kvinnor tjänar fortfarande 14–18 procent mindre än männen i genomsnitt.

– Man måste våga ta nya steg för att vara djärv i kampen mot orättvisa, säger Viglundsson till AP.

Så sent som i oktober förra året samlades tusentals kvinnor framför det isländska parlamentet Alltinget för att protestera mot att landets kvinnor tjänar mindre än männen.

Nu ger både regeringen och oppositionen stöd till idén om det nya lagförslaget, som förväntas bli godkänt av Alltinget. Regeringen hoppas att lagen träder i kraft år 2020, med målet att lönegapet mellan kvinnor och män ska ha försvunnit 2022.

– Det är svårt att svara på hur stor del av lönegapet som kommer kunna minskas tack vare detta. Lagen

”

Den isländska arbetsmarknaden är väldigt könssegregerad

fokuserar på löneskillnader inom en organisation eller en arbetsplats. Den löser inte löneskillnader på hela arbetsmarknaden. Den isländska arbetsmarknaden är väldigt könssegregerad vilket vi måste jobba med parallellt, säger Marianna Traustadottir, jämställdhetsansvarig på ASI, isländska LO.

Sedan tidigare har vissa länder och delstaten Minnesota i USA infört målsättningar på jämställda löner, men Island blir världens första land som gör det obligatoriskt för statliga såväl som privatägda företag. Sedan den 1 januari 2017 måste svenska arbetsgivare med minst 10 anställda genomföra en lönekartläggning varje år och analysera eventuella löneskillnader mellan kvinnor och män. I Sverige tjänar kvinnorna i genomsnitt 87% av vad männen tjänar.

Text: Alva Rosengren-Blom
sammansättning av artiklar
i DN och Expressen

Thorsteinn Viglundsson
Foto: Ómar Óskarsson

Sju skall bli tre

Förändringens vindar blåser genom tolk-Sverige, från Önnestad i söder till Strömbäck i norr. Kartan över tolkutbildningarna ritas om och till hösten kommer dagens sju tolkutbildningar dras ner till tre skolor som får starta upp en ny klass med tolkelever.

Efter genomförd utredning av Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) togs beslutet i januari 2017 om nedskärning av antalet utbildningar till teckenspråks- och dövblindtolk i Sverige. Utredningen skedde på uppdrag från regeringen med syftet att kartlägga samhällets tolkbehov. Enligt utredningen bedöms behovet av tolk att minska i framtiden och antalet utbildningsplatser dras därför ned för att anpassas efter det beräknade behovet.

Målet med ett reducerat antal utbildningsplatser är att skapa bra förutsättningar för kontinuitet och kvalitet hos de kvarvarande folkhögskolorna, vilket ska resultera med kompetenta utexaminerade tolkar. Målsättningen är också att skolorna ska kunna locka nya studerande och behålla ett stort antal elever i de intagna såväl pågående klasserna. Samt att kunna erbjuda god tillgång till kvalificerade lärare.

Av dagens sju folkhögskolor som bedriver tolkutbildning beviljas tre stycken fortsatt statsbidrag för att kunna fortsätta sin verksamhet. Dessa är Fellingsbro folkhögskola, Västanviks folkhögskola och Södertörns folkhögskola. Skolorna kommer erbjuda teckenspråks- och dövblindtolkutbildning med 25 platser vardera. På Södertörn finns också 15 platser på skrivtolkutbildningen.

De fyra folkhögskolor som inte beviljats statsbidrag för utbildningsstart 2017 är Önnestads folkhögskola, Härnösands folkhögskola, Strömbäcks folkhögskola och Nordiska folkhögskolan. Samtliga skolor har pågående utbildningar som kommer att genomföras tills alla elever har avslutat sina studier på sin påbörjade utbildningsplats, med sista utgångsklass år 2020.

Text: Johanna Alesmark och Marie Edholm

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan

Vad säger nedläggande utbildningar om beslutet och framtiden?

Önnestads folkhögskola

Efter att ha utbildat teckenspråks- och dövblindtolkar i över 20 år startar nu Önnestads folkhögskola två nya 1-åriga teckenspråksutbildningar. En för hörselskadade, med möjlighet att komplettera sina studier med allmänna ämnen och en för hörande.

Efter beslut från Myndigheten för yrkeshögskolan stod det klart att Önnestads folkhögskola inte beviljats statsbidrag för att starta en ny årskurs för teckenspråks- och dövblindtolkar hösten 2017. De kursdeltagare som redan har påbörjat utbildningen kommer att få slutföra och därmed kommer de deltagare som nu går första året att examineras först våren 2020. Det kommer även att finnas möjlighet att ta in deltagare till årskurs 2 och 3 nu till hösten, under kravet att de har så pass mycket teckenspråkskunskaper att de anses behöriga. De ska också, liksom tidigare, vara behöriga för högskolestudier.

På skolan har det under de senaste åren märkts av en successiv minskning av antalet sökande till tolkutbildningen. Bland annat blev det färre sökande efter det att gymnasieskolorna fick svårt att rekrytera teckenspråkslärare med lärarlegitimation. Både lärare och deltagare är naturligtvis ledsna och tycker det är tråkigt, men de

Tolktrycket tog kontakt med de utbildningar som ska upphöra, för att få en inblick i hur beslutet om nedläggning har mottagits och om hur planerna inför framtiden ser ut.

Från de utbildningar som inte hann få till en text, hämtade Tolktrycket den information som finns att läsa på skolornas respektive hemsidor.

Kanske vi kan få en fortsättning om hur läget ser ut i nästa nummer, då skolorna drar igång höstterminen men utan Grupp 1. Hör av er om ni vill berätta!

förstår att beslutet är taget utifrån minskat antal sökande. Däremot hade skolan hoppats på och önskat bättre geografisk spridning av kvarstående utbildningar. För den framtida tolkförsörjningen kan det bli svårt med rekrytering av tolkar i södra och norra Sverige eftersom de tre kvarvarande teckenspråks- och dövblindtolkutbildningarna ligger i Svealand.

– Jag tänker att en teckenspråks- och dövblindtolkutbildning kommer att saknas i södra Sverige och vi hoppas kunna få nya möjligheter till att bedriva utbildningen här i Önnestad. Södertörns folkhögskola har inte internat vilket gör att det är svårt för andra än stockholmare att studera där eftersom att boendesituationen är ett stort problem, säger rektor Annika Lindquist.

Än så länge är personalgruppen på tolkutbildningen intakt och det hoppas skolan kunna fortsätta med. Tec-

kenspråks- och tolklärarna är mycket engagerade i skolans nya inriktning och i TUFF (Teckenspråksutbildning för föräldrar), och för skolan är det oerhört viktigt att behålla den kompetenta personal som finns här i dag. I Önnestad har folkhögskolan bedrivit utbildningar inom teckenspråk och tolkning i drygt 20 år och lärarna har byggt upp ett mycket nära samarbete med brukarorganisationer som till exempel FSDB (Förbundet Sveriges Dövblinda). Genom att fortsätta erbjuda teckenspråksutbildning hoppas skolan även i framtiden kunna erbjuda den teckenspråkiga miljö som krävs, från SPSM:s sida, för att bedriva TUFF.

Önnestads folkhögskola vill nu skapa andra möjligheter för de som behöver teckenspråk och till hösten startar en ettårig teckenspråksutbildning för hörande. Det startas även en ettårig teckenspråksutbildning som vänder sig till hörselskadade och ger dem möjlighet att studera både teckenspråk och att komplettera med allmänna ämnen för att kunna bli behöriga för högskolestudier. Det finns även tankar och funderingar kring att starta upp kortkurser i teckenspråk.

Med vilja och positiv inställning hoppas Önnestads folkhögskola kunna driva utbildningar inom teckenspråk vidare under många år.

Text: Carola Axelsson

Foto från Önnestads folkhögskolas hemsida

Foto från Strömbäcks folkhögskolas hemsida

Strömbäcks folkhögskola

Ja, som ni alla vet vid det här laget är Strömbäck en av de fyra skolor som inte får fortsätta att bedriva tolkutbildning, utan ska avveckla verksamheten. MYH ansvarar dock för att alla studerande som har påbörjat sin utbildning ska få fullfölja den och man ger även stöd för att detta ska kunna ske med bibehållen kvalitet.

Det är med sorg i hjärtat som vi nu avvecklar den verksamhet som vi bedrivit sedan 1989 då den ettåriga teckenspråkslinjen startade. 1991 startade vi den första tolkutbildningen som då var tvåårig. Glädjande är att av de sex personer som tog examen våren 1993, alltså vår första tolkgrupp, är merparten fortfarande yrkesverksamma i inom branschen.

Under detta pågående läsår har vi tre grupper; år 1,3 och 4, vilket betyder att vi nästa läsår har år 2 och 4, året därpå år 3 och det sista året en grupp som tar sin examen våren 2020. Alltså har vi fr.o.m. hösten tre års verksamhet med tolkutbildning kvar. Avvecklingsprocessen innebär att personalstyrkan successivt minskas. Hur vårt framtida kursutbud kommer att se ut har vi i skrivande stund inte kommit fram till, många faktorer påverkar. Teckenspråkskurser, kurser för döva eller andra fortbildningskurser, hur ser behoven ut? Vilka resurser finns? Är några av de frågor vi ställer oss. Eventuellt kommer vi att samarbeta med Svenska Kyrkan om att ge teckenspråkskurser för deras personal inom den teckenspråkiga verksamheten.

Vi ser fram emot ett fortsatt gott samarbete de tre sista åren med alla fantastiska handledare, gästlärare och andra samarbetspartners runt om i landet!

Text: Eva Sundqvist Dahne

Foto från Nordiska folkhögskolans hemsida

Nordiska folkhögskolan

”På grund av resursförändringar påbörjar Nordiska inte nya utbildningar (steg 1). Vi erbjuder fortfarande steg 2 i utbildningen. Hösten 2017 kan du söka till årskurs 3 och hösten 2018 till årskurs 4 om du har meriter från liknande utbildning.”

Nordiska folkhögskolan erbjuder en ettårig linje på gymnasienivå som he-

ter Teckenspråk och samhälle. För dig som vill bygga på dina gymnasiebehörigheter och samtidigt få en bra grund i teckenspråk.”

Text från Nordiska folkhögskolans hemsida
Tolktrycket har haft kontakt med Eva Västlund på Nordiska folkhögskolan, som låter hälsa att de hade velat få med en text i Tolktrycket, men hade inte möjlighet att skriva ihop något just nu.

Härnösands folkhögskola

”Under läsåret 2017/2018 har vi ingen utbildning till teckenspråkstolk/dövblindtolk.”

Härnösand folkhögskola erbjuder en ettårig distansutbildning i teckenspråk.

”Det här är en kurs på distans för dig som vill lära dig teckenspråk från grunden. Den ska ge dig tillräckliga kunskaper för vardagskommunikation på teckenspråk.”

Målgrupp

- Du som vill få grundläggande kunskaper i teckenspråk och klara en vardagskommunikation
- Du som behöver teckenspråk i ditt yrke eller har teckenspråkiga personer i din närhet
- Du som kanske så småningom vill utbilda dig till tolk
- Du som vill göra något annat under ett år och samtidigt utveckla ett nytt språk

Text från Härnösands folkhögskolans hemsida

Foto från Härnösands folkhögskolas hemsida

Att skapa förtroende -och acceptera rollen som teckenspråkstolk

Att vara förtroendeingivande är något alla teckenspråkstolkare måste utstråla. Wing Butler slår fast att det är vår plikt att visa att vi hela tiden är såväl engagerade som förtroendeingivande, såväl på jobbet som utanför.

Wing Butler

Förtroende är en mycket stor del av teckenspråkstolksyrket. Som teckenspråkstolkare representerar vi våra tolkanvändare, vår yrkeskår och ibland döva som grupp. Till syvende och sist går vårt jobb ju ut på att på ett ansvarsfullt sätt representera dessa och hantera det ansvar de har gett oss.

Heder

Ett så stort ansvar kan verka tungt, men teckenspråkstolkare är inte den enda yrkesgrupp som åtnjuter ett högt förtroende. Ett av mina favoritexempel när det kommer till att acceptera ett yrkes roll och ansvar är vakterna vid Arlingtonkyrkogården (krigskyrkogård i Arlington, Virginia i USA övers.anm).

Tre vakter bevakar hela tiden den okända soldatens grav på kyrkogården. Enligt väktarorganisationens hemsida skall dessa vakter "följa strikta regler, utbildas enligt särskilda riktlinjer samt skall hängivet ägna sin uppmärksamhet till den okända soldatens grav". Gravvaktarna har bevakat denna grav dygnet runt sedan 1937! Oavsett väderlek står en vakt alltid på plats vid graven.

Efter nio månader får soldaten som tjänstgjort ett märke med väktarkårens emblem. Märket är en symbol för väktarnas hängivenhet till sin uppgift, en uppgift de förväntas hedra resten av livet. Om någon väktare senare i livet begår ett

allvarligt brott eller på annat sätt vanhedrar den okända soldatens grav kan detta märke krävas tillbaka.

På många sätt tycker jag att man kan likna vårt yrke med gravvaktarnas. Vi arbetar också med alla slags uppgifter, vid alla tider på dygnet. Vi värnar de vi jobbar för genom att hjälpa dem att navigera genom besvärliga situationer som skulle kunna sluta riktigt illa om vi inte sköter vårt jobb. Och, precis som väktarna, så kommer ingen någonsin få veta om vi faktiskt utförde vårt jobb korrekt eller inte. Av dessa enormt höga krav på förtroende följer att vad vi säger och gör utanför arbetstid har väldigt stor betydelse. Jag har den senaste tiden lagt märke till att inte alla i vår kår riktigt lever upp till de höga som ställs på oss.

Pinsam situation

I år arbetade jag på ett event tillsammans med en grupp andra tolkar. I pausen mellan uppdrag hamnade jag i samtal med några kollegor. Jag kom från en annan delstat och såg detta jobb som en möjlighet att få chansen att träffa nya kollegor från en annan ort. Som så ofta handlade diskussionen om vårt yrke, om etik, om organisatoriska beslut och om de orättvisor vissa upplever i vårt yrke. Ganska snart gick diskussionen över till att handla om det ständigt återkommande ämnet: vår yrkesförenings ekonomiska beslut – och

hur kritiska alla de inblandade i diskussionen var. Vissa så kritiska att de i princip spydde galla över yrkesföreningen.

Allt eftersom kritiken blev hätskare hamnade jag mer och mer utanför gruppen. Dessa kollegor hade ingen aning om att jag just avgått som kassör i föreningen bara några månader tidigare. Jag försökte lugna ner situationen genom att fråga om de hade sett kassörens senaste rapport. I den videon förklarades många av de frågor gruppen precis diskuterade. Ingen hakade på min kommentar utan istället fortsatte skuldbeläggandet och kritiken tills dess jag sa som det var, att jag alldeles nyligen lämnat uppdraget som kassör. Alla mina kollegor stirrade chockat på mig och övergick snabbt till att diskutera ämnet på ett mycket mer positivt och städat sätt.

Hur vi påverkar negativt

Det finns alltid en risk att högljutt klagande faller tillbaka på den som klagar, men det är inte därför jag tar upp den här historien. Jag är bekymrad över de mer djupgående effekterna av att vara öppet kritisk mot åsikter och synpunkter vi inte håller med om. Jag oroar mig för hur pysande och improduktiv negativitet skadar vår professionalitet som tolkar. Oavsett vi gillar det eller ej så påverkas vår trovärdighet av vårt beteende som representanter för, och gäster i, dövas värld. Vi behöver hela tiden vara uppmärksamma på vårt beteende så att vi genom vår professionalism kan förtjäna ett större förtroende.

Vägen till ökad professionalitet

Hur kan vi öka förtroendet för oss? Våra yrkesetiska riktlinjer är en bra grund, men här kommer några andra förslag på hur vi kan bibehålla vår professionalitet som teckenspråkstolkar:

1. Visa respekt genom att vara återhållsam

Hur man än vänder och vrider på det så har vårt beteende på jobbet och privat (såväl fysiskt som på sociala media) en stor inverkan på vårt rykte som teckenspråkstolkar. Och just detta är skälet till att vi måste vara väldigt uppmärksamma på hur vi betar oss.

För många av oss tar för lätt på vår yrkesroll genom att lägga ut allt möjligt och omöjligt på nätet. Professionalism handlar om att visa återhållsamhet och att hålla en god ton när vi uttrycker idéer eller åsikter. Och när det handlar om god ton så finns det åsikter som inte bör togföras överhuvud taget. De åsikter jag syftar illustreras i "hiss-testet" som jag beskrev i min artikel på StreetLeverage.com: "Does Social Networking Impair Sign Language Interpreter Ethics?"

2. Se upp för gruppidentifikation

Vi människor identifierar oss på ett naturligt sätt med de som är som oss. Det kan handla om idrottslag, familjen, hörande, döva, eller människor som delar yrke såsom vi teckenspråkstolkar. Vi stödjer helt naturligt det som är ett "vi" och vänder oss emot det vi uppfattar som ett "dem" för oss. Psykologer kallar detta för gruppidentifikation. Enligt professor Mina Cikara visar forskning på att en vi-mot-dem-mentalitet är en av de viktigaste faktorerna när det handlar om att grupper begår våld mot andra. Detta våld kan handla om något så litet som en hård och fientlig diskussion till något så allvarligt som folkmord.

Gruppidentifikation sprider sig som en löpeld i vårt samhälle idag, men jag vill

påstå att vi som teckenspråkstolkar har mer att förlora på detta än andra har. För om vi skall lyckas skapa förtroende för vår yrkeskår så måste vi sluta leta fiender utanför vår grupp. Vi måste sluta leta efter ett "dem" som vi kan skylla våra problem på. Istället behöver vi lära oss att faktiskt lyssna till andra åsikter och perspektiv än våra egna.

3. Uttrycka åsikter utifrån empati

Detta är alltid en bra sak att göra. Uttrycker vi våra åsikter för att dela med oss och bidra till att bygga vår gemensamma värld? Är vi öppna för en eftertänksam och förstående diskussion? Gör vi det även med människor som inte håller med oss?

I min StreetLeverage-live-presentation "Status Transactions: The 'It' Factor in Sign Language" tog jag upp vikten av ödmjukhet som tolk. Det är ödmjukt att stanna upp, höra efter vad andra säger och lyssna på båda sidor i en diskussion. Det tar både tid och kräver mycket av oss men att faktiskt ge människor en chans och inte döma på förhand kan utveckla oss såväl yrkesmässig som privat. Att lyssna med empati och söka sanningen är det snabbaste sättet att komma fram till en kreativ lösning på våra problem. Detta leder mig fram till min sista punkt:

4. Fokusera på positivt handlande

För att gå tillbaka till gruppen tolkkollegor jag nämnde tidigare så kunde vår diskussion förlöpt helt annorlunda. Vi kunde ha haft en djuplodande och städad diskussion om vår yrkesförenings ekonomi. Kanske kunde vi gemensamt tittat på den ekonomiska rapporten och, om vi fortfarande inte var nöjda, författat ett brev till styrelsen där vi på ett respektfullt sätt föreslagit en annorlunda lösning. Hela situationen kunde utmynnat i ett positivt handlande där vi försökte göra något för att stärka vår yrkeskår.

Med så mycket hård kritik vi har i

världen kan vi göra skillnad genom att förvandla våra åsikter till meningsfullt agerande. För det är ju trots allt så att det inte handlar om att ha åsikter utan att leva i enlighet med dem. Det är det som gör dig till en trovärdig tolk.

Ökat förtroende är bara ett beslut bort

Att förtjäna förtroende handlar för mig egentligen bara om valet att helt och fullt eftersträva en hög professionell standard. Om vi alla försöker verka i en anda av hövlighet och positiv återhållsamhet kommer vi förändra såväl oss själva som vår tolkning till det bättre. På det sättet kan vi bli väktare för såväl vårt yrke som de vi arbetar för.

Frågor:

1. Tänk på den mest trovärdiga tolken du känner. Vilka karaktärsdrag har denne som skiljer den från övriga tolkar? Har du dessa karaktärsdrag? Om inte, hur kan du tillägna dig dessa?

2. Hur gör du för att motverka gruppidentifikation i din yrkesgrupp? Kan du komma på en sak du skulle kunna göra för att motverka en anda av "vi och dom"?

3. Skulle du vara beredd att ingå en överenskommelse med en kollega om att gemensamt sträva efter en högre professionell standard? Hur skulle en sådan överenskommelse se ut för dig?

Översättning: Stefan Coster

De två föredrag Wing Butler nämner i sin text hittar du på streetleverage.com "Does Social Networking Impair Sing Language Interpreter Ethics?" och "Status Transactions: The 'It' Factor in Sign Language"

Nordic Seminar

Theory in practice – practice in theory
-Bridging the gap between researchers and practitioners

22-25 February 2018
Umeå, Sweden

sttf.org

VILL DU HA MED NÅGOT I NÄSTA NUMMER?
MANUSSTOPP 10 SEPTEMBER